

Kuntien kulttuuritoiminnan tietoperusta (KULTTI) –kunnilta kerättävä tieto: kysymykset ja vastausohjeet

Aluksi

Kulttuurin kuntatietohankkeen (KULTTI) tavoitteena on vahvistaa kuntien kulttuuritoiminnan tiedontuotantoa ja tietopohjaa. Hanke toimeenpanee opetus- ja kulttuuriministeriön Kuntaliitolle myöntämää valtakunnallista kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistehtävää. Hanke on Kuntaliiton ja Kulttuuripoliitiikan tutkimuskeskus Cuporen konsortioyhteistyö ja sitä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kuntakentän kanssa.

Hankkeessa kehitetään tietojärjestelmä, joka kokoaa yhteen Suomen kuntien kulttuuritoimintaa koskevaa tietoa. Järjestelmän pilotti toteutetaan alkuvuonna 2023 ja siihen kootaan tietoa sekä olemassa olevista tietolähteistä että suoraan kunnilta kysymällä.

Tämä kysely on suunnattu kunnille ja sillä kootaan tietoa KULTTI-järjestelmän pilottiin. Kysymysalueet tarkastelevat kuntien kulttuuritoiminnan 1) tavoitteita ja johtamista sekä 2) tarjontaa.

Kysymykset ja vastausohjeet

Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä (laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019, 1 §).

Tietoa kootaan ensi sijassa *vuoden 2022 aikana* toteutuneesta toiminnasta. Mikäli kysymys käsittelee jotain muuta ajankohtaa, se kerrotaan kysymyksen yhteydessä.

Tavoitteet ja johtaminen

Osion kysymysten tarkoitus on selvittää kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteita sekä kulttuuritoimintaa käsitteleviä strategioita ja muita vastaavia asiakirjoja. Näiden kautta voidaan kuvata kunnan kulttuuritoiminnan painopistealueita, kulttuurin roolia kunnan kehityksessä sekä kunnan tahtotilaa kulttuuritoiminnan toteuttamisessa. Tietoa tavoitteista tarvitaan myös, jotta voidaan seurata niiden toteutumista.

1. Onko kunnassa tällä hetkellä voimassa kulttuuritoimintaan sekä sen edistämiseen ja järjestämiseen keskittyviä strategioita, suunnitelmia tai vastaavia asiakirjoja (kyllä/ei)

Kaikkien vaihtoehtojen kohdalla: valitkaa kyllä, jos kunnassa on voimassa jokin vastaava, mutta eri tavalla nimetty dokumentti. Esimerkiksi jos kunta on mukana alueellisessa kulttuurihyvinvointisuunnitelmassa, valitkaa kyllä-vaihtoehto kohdassa "kulttuurihyvinvointisuunnitelma".

- kulttuuristrategia
- kulttuurikasvatussuunnitelma
- kulttuurihyvinvointisuunnitelma
- kulttuurin tai luovien alojen elinkeinosuunnitelma
- lasten ja nuorten kulttuurisuunnitelma tai kulttuurihyvinvointisuunnitelma
- ikääntyvän väestön kulttuurisuunnitelma tai kulttuurihyvinvointisuunnitelma
- aikuisväestön kulttuurisuunnitelma tai kulttuurihyvinvointisuunnitelma
- muu, mikä?

2. Huomioidaanko kulttuuritoiminta muissa *tällä hetkellä* voimassa olevissa kunnan strategioissa, suunnitelmissa tai vastaavissa dokumenteissa? (kyllä/ei)

Kulttuuritoiminnan huomioimisella tarkoitetaan, että dokumenteissa mainitaan sana "kulttuuri" (tai jokin kulttuuritoiminnan osa-alue).

- kuntastrategia
- hyvinvointikertomus
- hyvinvointisuunnitelma
- elinkeinosuunnitelma
- osallisuussuunnitelma
- kotouttamisohjelma, monikulttuurisuussuunnitelma

- muu, mikä?

3. Mitä keskeisiä tavoitteita kuntanne kulttuuritoiminnalle asetetaan?

Keskeisellä tavoitteella tarkoitetaan, että tavoite mainitaan yhdessä tai useammassa tällä hetkellä voimassa olevassa kunnan toimintaa ohjaavassa strategiassa, suunnitelmassa tai asiakirjassa.

Alla luetellut vaihtoehdot perustuvat kuntien kulttuuritoimintalain mukaisiin tehtäviin. Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon. Jos sopivaa vaihtoehtoa ei löydy, keskeisiä tavoitteita voi lisätä kohtaan Muu, mikä?

- Kulttuurin ja taiteen yhdenvertaisen saatavuuden edistäminen
- Kulttuurin ja taiteen monipuolisen käytön edistäminen
- Edellytysten luominen ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle
- Kulttuurin ja taiteen harrastamisen edistäminen
- Kulttuuriin ja taiteeseen liittyvän kansalaistoiminnan edistäminen
- Mahdollisuuksien tarjoaminen kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen
- Kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja käyttö
- Paikallista identiteettiä tukeva ja kehittävä taide- ja kulttuuritoiminta
- Kulttuuri ja taide osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä
- Kulttuuri ja taide osana asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä
- Kulttuuri ja taide osana paikallista ja alueellista elinvoimaa ja elinkeinotoimintaa
- Kulttuurisen vuorovaikutuksen edistäminen
- Kansainvälisen toiminnan edistäminen
- Muu, mikä?

Tarjonta: yleiskuva

Osion kysymysten tarkoitus on saada yleiskuva siitä, millaista kuntien järjestämää ja tukemaa kulttuuritoimintaa kunnissa on tarjolla. Tarjonta kuvaa kulttuuritoiminnan painopisteitä, saatavuutta ja kuntien profiileja.

Voitte valita tarvittaessa molemmat kyllä-vaihtoehdot.

4. Järjestikö tai tukiko kuntanne vuonna 2022 seuraavaa kulttuuritoimintaa?

a) *Näyttämötaide:*

	Kyllä, kunta järjesti itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Kyllä, kunta tuki esim. avustuksilla, apurahoilla ja/ tai osti palveluja	Ei	En osaa sanoa
Näyttämötaide (teatteri, tanssi, sirkus, ooppera)				
a) Pysyvä ammatillinen esitystoiminta				
b) Kesäteatteri tai vastaava				
c) Kunnassa vieraileva esitys				
d) Muu esittävän taiteen esitystoiminta, mikä?				

- a) Pysyvällä ammatillisella näyttämötaiteen esitystoiminnalla tarkoitamme, että pysyvää esitystoimintaa kunnassa järjestää kunnallinen tai yksityinen teatteri-, tanssi-, sirkus- tai oopperatoimija, joka 1) saa lakisääteistä valtionosuutta tai harkinnanvaraista valtion toiminta-avustusta tai 2) on muuten ammattimainen toimija teatterin, tanssin, sirkuksen tai oopperan alalla.
- b) Kesäteatterilla tai vastaavalla tarkoitamme kunnallisten tai yksityisten toimijoiden kesäaikaan (toukokuusta elokuun loppuun) ulkoilmassa tai sen kaltaisissa olosuhteissa järjestämiä näyttämötaide-esityksiä. Kesäteatteri voi olla toteutettu harrastajavoimin, ammattimaisesti tai näiden yhdistelmänä.
- c) Kunnassa vierailevalla näyttämötaide-esityksellä tarkoitamme kunnan ostamaa, avustamaa tai muuten tukemaa näyttämötaiteen ryhmän, kiertueteatterin tai vastaavan kunnassa toteuttamaa yksittäistä esitystä tai esitysten sarjaa, jota esitetään yleensä muualla kuin ko. kunnassa. Vieraileva esitys voi olla myös kiertävä esitys, joka kiertää useita esityspaikkoja. Vieraileva esitys voi toteutua kunnassa vakiintuneessa esityspaikassa (esimerkiksi lakisääteistä valtionosuutta saava teatteri) tai muussa esityspaikassa. Kunnassa vieraileva esitys voi olla toteutettu harrastajavoimin, ammattimaisesti tai näiden yhdistelmänä.
- d) Muulla näyttämötaiteen esitystoiminnalla tarkoitamme muuta kuin edellä mainittua kunnallista, kunnan avustamaa tai muuten tukemaa teatteri-, tanssi-, sirkus- tai oopperaesitystä tai esitysten sarjaa. Esitys voi olla toteutettu harrastajavoimin, ammattimaisesti tai näiden yhdistelmänä. Tähän kohtaan luetaan esimerkiksi yleisölle avoimet taideoppilaitosten oppilasnäytökset tai vastaavat. Tähän ei merkitä muuta alalla järjestettävää harrastustoimintaa, joka ei ole avoinna yleisölle, kuten kerhoja tai taideopetusta. Nämä merkitään jäljempänä kohtaan "Muu taiteen ja kulttuurin harrastustoiminta".

b) Musiikkitoiminta:

	Kyllä, kunta järjesti itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Kyllä, kunta tuki esim. avustuksilla, apurahoilla ja/ tai osti palveluja	Ei	En osaa sanoa
Musiikkitoiminta (orkesterit, yhtyeet, ym.)				
a) Pysyvä ammatillinen esitystoiminta				
b) Kunnassa vieraileva musiikkiesitys				
c) Muu musiikkitoiminta, mikä?				

a) Pysyvällä ammatillisella musiikin esitystoiminnalla tarkoitamme kunnallista tai yksityistä orkesteria, ryhmää, yhtyettä tai kuoroa, joka järjestää pysyvää esitystoimintaa kunnassa ja 1) saa lakisääteistä valtionosuutta tai harkinnanvaraista valtion toiminta-avustusta tai 2) on muuten ammattimainen toimija musiikkitoiminnan alalla.

b) Kunnassa vierailevalla musiikkiesityksellä tarkoitamme kunnan ostamaa, avustamaa tai muuten tukemaa orkesterin, yhtyeen, solistin, kuoron tai vastaavan kunnassa toteuttamaa yksittäistä esitystä tai esitysten sarjaa, jota esitetään yleensä muualla kuin kunnassa, jossa se vierailee. Vieraileva esitys voi olla myös kiertävä esitys, joka kiertää useita esityspaikkoja. Kunnassa vieraileva esitys voi olla toteutettu harrastajavoimin, ammattimaisesti tai näiden yhdistelmänä.

c) Muulla musiikkitoiminnalla tarkoitamme muuta kuin edellä mainittua kunnallista, kunnan avustamaa tai muuten tukemaa musiikkiesitystä tai esitysten sarjaa. Esitys voi olla toteutettu harrastajavoimin, ammattimaisesti tai näiden yhdistelmänä. Tähän kohtaan luetaan esimerkiksi yleisölle avoimet taideoppilaitosten oppilasnäytökset tai vastaavat. Tähän ei merkitä muuta alalla järjestettävää harrastustoimintaa, joka ei ole avoinna yleisölle, kuten kerhoja tai taideopetusta. Nämä merkitään jäljempänä kohtaan "Muu taiteen ja kulttuurin harrastustoiminta".

c) Museotoiminta ja visuaaliset taiteet:

	Kyllä, kunta järjesti itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Kyllä, kunta tuki esim. avustuksilla, apurahoilla ja/ tai osti palveluja	Ei	En osaa sanoa
Museotoiminta ja visuaaliset taiteet				

a) Ammatillinen taidemuseo				
b) Ammatillinen kulttuurihistoriallinen museo, erikoismuseo, luonnontieteellinen museo (tai yhdistelmä)				
c) Paikallismuseo				
d) Galleria tai muu tila näyttelytoimintaan				
e) Julkinen taide ja muut taidehankinnat (esim. julkisella paikalla oleva taideteos tai kunnan taidekokoelma)				
f) Muu visuaalisten taiteiden toiminta, mikä?				

- a) Ammatillisella museolla tarkoitamme valtion, kunnan tai kuntayhtymän taikka muun yhteisön tai säätiön ylläpitämää sääntömääräisesti museotoimintaa harjoittavaa toimintayksikköä, jolla on kokoelmat, vakituista ammatillista henkilöstöä ja joka on avoinna yleisölle. (Museolaki 314/2019)

Taidemuseot ovat ammattimaisesti toimivia organisaatioita, jotka esittävät kuvataidetta ja joilla on oma taidekokoelma. Niiden toiminta-ajatukseen kuuluu kuvataiteen ja siihen liittyvien ilmiöiden tallentaminen, tutkiminen, säilyttäminen ja näytteillä pitäminen.

- b) Kulttuurihistoriallisella museolla tarkoitamme museota, joka tallentaa etenkin tyypillisiä, tavallisia ja suurissa määrin esiintyviä objekteja esimerkkeinä ihmisen ja kulttuurin kehityksestä. Kulttuurihistoriallinen museo erikoistuu usein tiettyyn ajanjaksoon, maantieteelliseen alueeseen tai alaan.

Erikoismuseolla tarkoitamme ilmiöön tai esinetyyppiin keskittynyttä museota, joka tallentaa, tutkii ja esittelee kyseiseen aihepiiriin kuuluvaa materiaalia. Erikoismuseoita ovat esimerkiksi taideteollisuusmuseot, tekniikan museot ja tiedekeskukset.

Luonnontieteellisellä museolla tarkoitamme museota, joka tallentaa näytteitä ja havaintoja luonnosta. Luonnontieteellisiä museoita ovat esimerkiksi eläintieteelliset, kasvitieteelliset ja geologiset museot.

- c) Paikallismuseolla tarkoitamme pääosin vapaaehtoisvoimin tai sivutoimisesti ylläpidettyjä kotiseutumuseoita, erikoismuseoita ja muita museoita, jotka ovat avoinna yleisölle joko pysyvästi tai esimerkiksi tiettyinä vuodenaikana.
- d) Taidegallerialla tarkoitamme ammattitaiteilijoiden tekemää nykytaidetta esittäviä tiloja tai toimijoita, joiden pääasiallinen tehtävä on tuottaa säännöllistä ja vaihtuvaa näyttelytoimintaa. Toimintaan kuuluu usein teosmyynti. Taidegalleriaan on pääsääntöisesti vapaa pääsy. Muu tila

näyttelytoimintaan voi olla esimerkiksi taidehalli tai erillinen tila esimerkiksi kirjastossa tai muussa julkisessa tilassa.

- e) Julkisella taiteella tarkoitamme taidetta, joka on sijoitettu julkiseen tilaan tai paikkaan tai tapahtuu siellä. Julkinen taide voi olla kiinteä ja pysyvä teos, kuten veistos tai maalaus. Se voi olla myös väliaikainen ja tapahtumaluonteinen teos, kuten sanataideteos tai performanssi. Julkista taidetta voidaan toteuttaa prosenttiperiaatteella, jolloin vähintään prosentti rakennuskustannuksista käytetään taiteeseen.
- f) Muulla visuaalisten taiteiden toiminnalla tarkoitamme muuta kuin edellä mainittua toimintaa, joka on avoinna yleisölle. Muulla visuaalisten taiteiden toiminnalla emme tarkoita alalla järjestettävää harrastustoimintaa, kuten kerhoja tai kursseja. Tällainen toiminta merkitään jäljempänä kohtaan "Muu taiteen ja kulttuurin harrastustoiminta".

d) *Taiteen perusopetus (lasten ja nuorten)*

	Kyllä, kunta järjesti itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Kyllä, kunta tuki esim. avustuksilla, apurahoilla ja/ tai osti palveluja	Ei	En osaa sanoa
Taiteen perusopetus				
- Arkkitehtuuri				
- Kuvataide				
- Käsityö				
- Mediataiteet				
- Musiikki				
- Sanataide				
- Sirkustaide				
- Tanssitaide				
- Teatteritaide				

- a) Taiteen perusopetuksella tarkoitetaan tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetusta voidaan tarjota yleisellä ja/tai laajalla oppimäärällä. Taiteen perusopetusta voivat tarjota taideoppilaitokset sekä kansalais- ja työväenopistot. Taideoppilaitoksia ovat musiikki- ja tanssiopistot/-koulut, kuvataide- ja käsityökoulut, teatteri- ja sirkuskoulut sekä sanataide- ja arkkitehtuurikoulut.

e) Taiteen ja kulttuurin harrastustoiminta (muu kuin taiteen perusopetus)

	Kyllä, kunta järjesti itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Kyllä, kunta tuki esim. avustuksilla, apurahoilla ja/ tai osti palveluja	Ei	En osaa sanoa
Taiteen ja kulttuurin harrastustoiminta				
a) Lapsille ja nuorille suunnattu ohjattu harrastustoiminta				
b) Lastenkulttuurikeskus ja/tai alueellinen lastenkulttuuritoiminta				
c) Aikuisille suunnattu ohjattu harrastustoiminta				

a) Ohjatulla harrastustoiminnalla tarkoitetaan esimerkiksi taideoppilaitosten, kansalais- ja työväenopistojen tai muiden toimijoiden järjestämää taiteen ja kulttuurin harrastustoimintaa (pl. taiteen perusopetus, jota kysytään erikseen). Lapsilla ja nuorilla tarkoitetaan alle 18-vuotiaita.

b) Lastenkulttuurikeskuksella tarkoitetaan sellaista kunnan omaa erillistä hallinnollista yksikköä tai kunnan vuotuista avustusta saavaa yksikköä, joka keskittyy erityisesti lastenkulttuuriin. Lastenkulttuuri on lapsille ja nuorille suunnattua taide-, kulttuuri- ja kulttuuriperintökasvatusta, taiteen ja kulttuuriperinnön tarjontaa sekä lasten ja nuorten itsensä tuottamaa taidetta ja kulttuuria. Lastenkulttuuriin sisältyy taiteen ja kulttuurin kokeminen sekä tietojen ja taitojen oppiminen. Lastenkulttuuritoiminta voi olla alueellista tai verkostomaista.

c) Aikuisilla tarkoitetaan yli 18-vuotiaita.

f) Muu kulttuuritoiminta:

	Kyllä, kunta järjesti itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Kyllä, kunta tuki esim. avustuksilla, apurahoilla ja/ tai osti palveluja	Ei	En osaa sanoa
a) Elokuvaesitystoiminta				
b) Kulttuuritapahtuma (esim. festivaali tai paikallinen juhla)				
c) Kulttuuritalo				
d) Taiteilijaresidenssi				
e) Taiteilijoiden työskentely- ja/tai harjoitustilat				
f) Muu, mikä?				

- a) Elokuvaesitystoiminnalla tarkoitamme pysyviä tai vierailevia elokuvanäyttäntöjä, joita kunnassa on tarjolla.
- b) Kulttuuritapahtumalla tarkoitetaan sellaista yleisötapahtumaa tai -tilaisuutta, jonka sisältö perustuu pääosin taiteeseen tai kulttuuriin. Kulttuuritapahtumiin ei tässä lasketa mukaan kirjastoissa järjestettyjä tapahtumia tai taide- ja kulttuurilaitosten (teatterit, orkesterit, museot) normaaliin kausiohjelmaan sisältyviä esityksiä, näyttelyjä ja konsertteja.
- c) Kulttuuritaloilla tarkoitamme kulttuuritaloja ja -keskuksia sekä konsertti- ja kongressitaloja.

Kulttuuritalolla ja -keskuksella on omaa, kuntalaisille avointa toimintaa. Kulttuuritalolla ja kulttuurikeskuksella ei tarkoiteta esimerkiksi erilaisia galleriatiloja tai yksittäisiä konserttisaleja, eikä muita kulttuuritiloja, jotka esimerkiksi pääasiallisesti toimivat kulttuuritoimijoiden kokous- tai harjoitustiloina.

Konsertti- ja kongressitalolla tarkoitetaan sellaista kokonaisuutta, jossa järjestetään kulttuuritapahtumia, mutta jossa myös muulla toiminnalla kuten kokouksilla ja kongresseilla on merkittävä osuus.

- d) Taiteilijaresidenssillä tarkoitamme toimintaa, joka on tarkoitettu mahdollistamaan taiteilijan tietyn ajanjakson ammattimaista työskentelyä kunnassa. Residenssi on organisoitua toimintaa, jonka tavoitteena on tarjota aikaa, tilaa ja resurssia ammattimaiselle taiteellisen toiminnan kehittämiseksi.
- e) Taiteilijoiden työ- ja harjoitustiloilla tarkoitetaan tiloja, joita kunnassa on tarjolla ammattitaiteilijoiden työskentelyyn ja harjoitteluun.

Tarjonta: syventävät lukumäärätiedot

Tässä osiossa kysytään tarkentavia lukumäärätietoja kahdesta tarjonnan osa-alueesta: taiteen perusopetuksesta sekä kunnan järjestämistä kulttuuritapahtumista.

5. Mikä oli taiteen perusopetukseen osallistuvien alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten määrä kunnassa vuonna 2022?

Taiteen perusopetuksella tarkoitetaan tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetusta voidaan tarjota yleisellä ja/tai laajalla oppimäärällä. Taiteen perusopetusta voivat tarjota taideoppilaitokset sekä kansalais- ja työväenopistot. Taideoppilaitoksia ovat musiikki- ja tanssiopistot/-koulut,

kuvataide- ja käsityökoulut, teatteri- ja sirkuskoulut sekä sanataide- ja arkkitehtuurikoulut.

Lkm:

6. Mikä oli kunnan järjestämien kulttuuritapahtumien lukumäärä vuonna 2022?

Kulttuuritapahtumalla tarkoitetaan sellaista yleisötapahtumaa tai -tilaisuutta, jonka sisältö perustuu pääosin taiteeseen tai kulttuuriin. Kulttuuritapahtumiin ei tässä lasketa mukaan kirjastoissa järjestettyjä tapahtumia tai taide- ja kulttuurilaitosten (teatterit, orkesterit, museot) normaaliin kausiohjelmaan sisältyviä esityksiä, näyttelyjä ja konsertteja.

Tapahtuma on tuotannollinen kokonaisuus. Yhden tapahtuman alla voi olla useita erilaisia esityksiä. Esimerkiksi taiteiden yö -tyyppiset useita esityksiä ja tilaisuuksia sisältävät kokonaisuudet muodostavat yhden tapahtuman. Monipäiväisillä festivaaleilla jokainen tapahtumapäivä lasketaan erilliseksi tapahtumaksi.

Kunnan itse järjestämien tapahtumien lukumäärä yhteensä: _____

Kunnan avustamien tapahtumien lukumäärä yhteensä: _____